

KGST-ülés

A József Attila Tudományegyetem Általános Fizikai és Kémiai Tanszékének szervezésében, a KGST-tagállamok szakembereinek részvételével május 30.—június 4. között (lapzárta után) koordinációs értekezletre került sor Szegeden.

Az Akadémiai Intézet tanács-termében megtartott egyhetes ülészekon a résztvevők a korábbi előadásokhoz szükséges műszerek továbbfejlesztésének lehetőségéről tanácskoztak.

Életmentő

Vári Sándort, a József Attila Tudományegyetem hallgatóját a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa Életmentő Emlékéremmel tüntette ki, amit dr. Perjesi László, a Csongrád megyei Tanács elnöke adott át június 1-én.

Vári Sándor április 19-én a Tisza-parton sétálva arra figyelt fel, hogy a folyóban egy férfi segítségért kiabálva fuldoklik. Az egyetemista fiú gondolkodás nélkül a vízbe ugrott, s mintegy kétszáz méteres úszással elérte a fuldoklót. A hideg vízben elmeredett életmentőnek annyi ereje már nem volt, hogy a bajba jutott férfival a partra ússzon, de sikerült addig a víz felszínén tartani magukat, amíg a járőrök által értesített motorcsónakos rendőrfőnök elérte őket, s kimentette a folyóból.

Az élete kockázatásával embertársát megmentő hallgatónknak hősiesség, példamutató magatartásáért ezúton fejezzük ki az egyetemi közvélemény elismerését.

Pártnapok

Pártnapot rendeztek a Szegedi Orvostudományi Egyetemen május 19-én. Fodor Gábor, az MSZMP Központi Bizottságának munkatársa időszéri nemzetközi kérdésekről tartott előadást.

Időszéri nemzetközi kérdésekről tartott pártnapot május 25-én a József Attila Tudományegyetemen dr. Randé Jenő, a Külügyminisztérium főosztályvezetője.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán május 30-án került sor a pártnapra, amelynek előadója dr. Antalffy György, a JATE rektora, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának tagja volt.

Újsághír 1974-ből: „Ifjúság Szegedért Emlékplakettel tüntették ki dr. Szalay Istvánt, a JATE Bolyai Intézetének adjunktusát”. Ez indította arra, hogy az egyetem KISZ-mozgalmi múltjának emlékeiről az ő segítségével idézzünk fel néhány érdekes mozaikot.

— 1960-ban, érdekes korszakában a mozgalomnak, vettek fel KISZ-tagnak. Ekkor kezdődött a KISZ-ben ugyanis a tömegesítés korszaka. 1957—60-ig a KISZ-nek élcsapat jellege volt, 1960—63-ban fejlődött „mammutszervezetre”. Robbanásszerűen történt ez a létszámfejlés, ezt én nem tartottam helyesnek, a fokozatosság betartására lett volna szükség. Egy szervezet akkor igazán jó, ha tagjainak hasznos és érdekes feladatokat tud adni. Az érdekeseket ilyen hirdelen létszámnövekedés mellett nem lehetett biztosítani, az ugrásszerűen megnövekedett taglétszám csak esetben látszattfeladathoz vezetett.

Az 1970-es árvíz

— Melyik feladatot érezted a leghasznosabbnak és a legérdekesebbnek?

— Igazán hasznos és érdekes feladatnak az 1970-es szegedi árvízvédelmi munkát és a JATE-klub építését. Az árvízvédelem a legnagyobb horderejű esemény emlékeimben. Május 20-án kapcsolódott be az egyetem az árvízvédelmi munkálatokba, amikor 70 fűt kértek gátőrszolgálatra, akik délutántól hajnali háromig voltak szolgálatban. Majd megkezdődött a szervezés.

Bodnár Laci, Szilágyi Karcsi meg én alkottuk az „Árvízvédelmi Direktóriumot”. A Bolyai Kollégium igazgatói szobájából irányítottuk az ügyeket. Űgyelet éjjel-nappal, nyílvantartás percéről percre. Tizenkét főből álló motorosgardánk riasztotta a kintlakókból szervezett brigádokat, két óra alatt 5—600 embert tudtunk

KÉT ÉV MÉRLEGE

— A politikai szeminárium első rendezvényének sikeres megszervezése óta két év telt el. Ez az idő már önmagában is lehetőséget, a továbbhaladás szükségessége pedig okot ad arra, hogy a végzett munkát — hiányosságaival együtt — értékeljünk. Dr. Réti László docens, a politikai szeminárium vezetője így kezdte tájékoztatóját az eltelt időszak eseményeiről, tapasztalatairól, a továbblépés lehetőségeiről. Szükségszerű ez a mérlegelés a vezetőnek és a szeminárium párttag hallgatóinak egyaránt.

— A foglalkozások magukban rejtették azt a lehetőséget, hogy minél magasabb szintre emelhesdük a párttag hallgatók és az érdeklődők eszmei-politikai nevelését, ugyanakkor tapasztalatokat is szereztünk a továbbhaladás mikéntjének megtervezéséhez — folytatta az értékelést dr. Réti László. — A jövőben erősíteni kell munkánk politikai aspektusait. A politikai szem-

nárium tematikája és programja — a Szegedi Egyetem tudósításai alapján is — közismert, módosítani az a már említett szempontoknak, valamint a korszerűség követelményeinek megfelelően kell. Célszerűnek látszik, hogy a munkát összegyűjtési jellegűvé tegyék, úgy, hogy közben a szeminárium bázisa változatlanul a szervezésbe is bekapcsolni szükséges párttag hallgatók legyenek.

— Azt tapasztaltuk, hogy az előadások szakmai szempontból igényesek voltak, ám a tanári előadásokhoz szokott hallgatóság a „retorikában” javasol előrelépést. Feltétlenül erősíteni kell a megjelenési fegyelmet, s ehhez a pártszervezetek aktív segítségét kérjük. Végül meg kell köszönnünk az MSZMP egyetemi végrehajtó bizottságának munkájához nyújtott támogatását, s mindazok közreműködését, akik hozzájárultak politikai cselekvésben mérhető eredményeinkhez — fejezte be a tájékoztatót dr. Réti László.

Konzultáció

Török József, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkára május 18-án felkereste az MSZMP József Attila Tudományegyetemi Bizottságát és időszéri várospolitikai kérdésekről beszélgetett az egyetem általi és pártvezetőivel.

Nagy siker!

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola női kara óriási sikert aratott a VI. Nemzetközi Enek- és Körustalálkozón, a franciaországi Tours városában. Főiskolásaink elnyerték az előadói nagydíjat, első helyen végeztek az egyetemű kórusok kategóriájában, s ők kapták meg a közönség díját is.

JATE VESE-n győztes TTK csapat ezúton is köszönetet mond a kar dékánjának és oktatóinak a versenyben való részvételükért, a hallgatóknak nyújtott segítségükért. (Fotó: Tölgyes László)

Két évtized emlékeiből

behívni. Az éjjeli riadóknál első sorban a kollégisták álltak helyt. Fantasztikus volt, hogy a vizsgaidőszak ellenére mindennap önként dolgoztak egyetemistáink.

— Az oktatók is — legfőképp a baktól az egyetemi tanároktól — diákok frissességét vették ki részükre a munkából. Huh Péter bácsi például olyan gyorsan lapátolta a homokot, hogy én fáradtam el hordani a tele zsákokat. A május 20—június 3. közti időszakban naponta átlag 128-fő dolgozott a gát megerősítésén. A lányok éjjelente kondérokban főzték a teát, nagy élelmiszerkosarakban vitték az ennielőt a dolgozó fiúknak, sőt egyrészt még gátőrséget is vállalt. Volt egy élbrigádunk is, egy jogász brigád, egy alkalommal 30 órát dolgoztak egyfolytában. Nevükhöz fűződik az AGROKER pin-céjében tárolt mérgek árvíz előli kimentése is, amik a csatorna-rendszerbe kerülve végzetes csapást jelentettek volna a városra.

Az árvízvédelem idején készített a Magyar Televízió a „Magyar tudósok” sorozatban portré-filmet Kalmár Laci bácsiról. Már javában tolyt a vizsgaidőszak, így egy „megrendezett” előadásban vették fel, amint órát tart a professzor úr. Hallgatókat az árvízvédelmi munkáról hívtak a felvételhez. A képernyőn csak a figyelő arcok látszottak, a való-ságot tükröző gumicsizmas lábukat a padok eltakarták.

Római császárok és az aktualitás

— Az egyetemi KISZ VB agitációs és propaganda feladatoktól. Ebből arra következtetek, hogy nagyon érdekelhet a politika...

— Alaptermészetem, hogy mindig érdeklődtem a történelem

iránt. Lexikális tudásom nagy volt, gimnáziumban körkérdéseket küldtem történelemórákon az osztálytársaimnak, ezzel játszottunk. 1962-ben kerültem az egyetemre. Az I. mat-fiz. évfolyamon belül még év elején alapítottam egy Politikai Érdeklődési Kört, mert politikai kérdésekkel akartam foglalkozni, és közönséget szerettem volna toborozni hozzá.

— Milyen módszerrel gyűjtötöd a közönséget? Jelenleg ugyanis az alapszervezeti politikai vitakörök nagy problémája, hogy kevesen vesznek részt rajta.

— Nem vitakör volt, hanem előadás, én tartottam. Közönséget úgy szereztem, hogy külön-külön megkerestem azt a pár embert, akiről tudtam, van ilyen irányú érdeklődése. Ők alkották a kör magvát. Az előadásaimat két részből állítottam össze: az első részben mindig valamilyen aktuális külpolitikai kérdéssel foglalkoztam, igyekeztem érdeklődést keltő címet adni. Például: „Angliában most milyen viszonyban van a Munkáspárt a Konzervatívokkal, és hogyan próbálnak kiszűrni egymással?”. A második részben minden alkalommal a római császárok élettörténetéről — különös tekintettel szerelmi életükre — meséltem. A rómaiak mindig másodsor kerültek sorra, nagyon kedvelték ezeket a történeteket. Előfordult, hogy közbeszóltak: „Ezt már hallottuk, mikor jönnek a rómaiak?”

Harmadévből megválasztottak alapszervi agitációs és propaganda felelősnek, ekkor a körök rendszerét kiterjesztettem az egész évfolyamra. A politikai körön kívül filmesztétikai, komoly- és könnyűzenei, valamint művészeti kör alakult. Egy év alatt kari agit.-propos lettem, mert felfigyeltek a körök ötletére. Ekkor követtem el egy hibát, akkor

Új tanulmánykötet

A közelmúltban jelent meg a József Attila Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Szekciójának öt tanulmányt tartalmazó idegennyelvű kiadványa. (Társszerkesztők: dr. Ágoston György tanszékvezető egyetemi tanár és dr. Duró Lajos tanszékvezető egyetemi docens.) Az Acta Pedagogica et Psychologica 18. kötetében a hazánkban és az NDK-ban folyó pedagógiai és pszichológiai kutatások néhány területéről találhatunk érdekes és jellemző írásokat.

DR. ÁGOSTON GYÖRGY (tanszékvezető egyetemi tanár) A társadalmi környezet nevelő hatásának értelmezése című (francia nyelven megjelent) tanulmányában a társadalmi változások és a tudomány-technikai forradalom következtében előállt bonyolultabb pedagógiai helyzet jellemző jegeit ismerteti. A szerző szembeszáll azokkal a nézésekkel, amelyek a környezetet mint nevelőt anarchista módon fogják fel és az iskola jelentőségét, nevelési folyamatban betöltött szerepét kisebbíteni igyekeznek. Hangsúlyozza, hogy a különböző nevelő tényezőket közös nevelői felelősségnek és tudatosságnak kell áthátnia, tevékenységüket irányítani és koordinálni szükséges a személyiség harmonikus fejlődése érdekében. Ebben az irányításban és koordinálásban az iskolának meg kell őriznie vezető szerepét.

DR. RÓZSA ÉVA adjunktus Szabad idő az iskolában című (német nyelvű) tanulmányában új fogalommal: az iskolában töltött szabad idővel ismerkedhetünk meg.

A szerző által kialakított iskolaszervezeti formában (az iskolathonban) a tanulók naponta 8—10 órát töltenek el az iskolában. Ebben az időben sokféle tevékenységi forma követi egymást (tanítási óra, egyéni- és csoportos tanulás, szabad idős tevékenység). A szerző kísérletei alapján igazolja, hogy a pedagógus indirekt irányításával, a szabad idő eltöltésének mind a csoportra, mind az egyénre vonatkozó céltudatos tervezésével megvalósítható, hogy a gyermekek szabad idejükben olyan tevékenységi lehetőségek közül válasszanak, amelyek elősegítik a kikapcsolódást, frissülést jelentenek, de egyben szervesen kapcsolódnak, beépülnek az egésznapos nevelés tevékenység-rendszerébe is.

DR. GERGELY JENŐ adjunktus Halláskárosodott tanulók erkölcsi itéleti című (német nyelvű) tanulmányában a szakirodalom által kevésbé tanulmányozott kérdéskört vizsgál. A szerző erkölcsi tartalmú mintatörténetek (ügytelenséggel és eltulajdonítással összefüggő helyzetek) és projekciós képek felhasználásának módszerével tárta fel a tanulók értékítéleteinek tartalmát, motívumait, a megértés fejlődésének főbb tendenciáit. Az előzetes vizsgálat eredményeinek elemzéséből levont következtetések értékes adalékokat szolgáltatnak a halláskárosodott tanulók erkölcsi itéleteinek megismeréséhez és a fejlesztés pedagógiai feltételeinek javításához.

DR. ZAKAR ANDRÁS adjunktus A pályaválasztási szándék motívumai és alakító tényezői serdülőkorban című (német nyelven megjelent) tanulmánya az általános iskolai tanulók pályaválasztási motívumait, nevelésszociológiai hatását elemzi. Gazdag vizsgálati anyag birtokában fogalmazza meg javaslatait.

Fontos iskolai feladatként jelölte meg a pályaválasztási szándék motívációs hátterének a ki-szélesítését, az egyéni képességekkel és adottságokkal adekvát pályaválasztási motívumok kialakítását. Jelenleg az általános iskolai tanulók pályaválasztási tájékozódásának fő formája a verbális információ. A jövőben azonban a tájékoztatás egyéb formáit is fejleszteni kell, elsősorban a választott foglalkozással való előzetes — cselekvő tevékenységben történő — sokoldalú megismerkedés lehetőségeit.

DR. sc. M. RADTKE—DR. G. HAHN greifswaldi oktatók A nevelés hatékonysága mérésére alkalmas új módszer metodológiát és elméleti-ideológiai alapvetése című (német nyelvű) tanulmányukban a nevelési szint meghatározásával, a nevelési eredmények mérésével foglalkoznak. Tanulmányukban egy olyan — az iskolai gyakorlatban kipróbált — módszert ismertetnek, amely alkalmas a tanulók egyéni és csoportos nevelési szintjének a feltárására. A szingatározás alapját bizonyos magatartásformák képezik. A magatartásformák minőségében mutatkozó azonosságok és ellentmondások alkalmasak az alapvető ideológiai beállítódás feltárására.

KÉKES SZABÓ MIHÁLY

nek támogatását jelenté, 1969-ben indult, mindhárom tudományegyetemen, kezdetben csak matematikából és fizikából. Az akciót egyetemünkön Kulkovits Lajos vezette. A Szeged környéki iskolákba jártak ki a hallgatók órát tartani, s minden csoportot egy fiatal oktató irányított. Hozzá a kisteleki gimnázium és az üllési gimnázium tartozott. Szerkesztettünk egy matematika—fizika példatárat is, Kulkovits, Gyémánt Laci, Hatvani, meg én írtuk az egyes fejezeteket. 1971-től a beiskolázási körzetünk továbbtanulni akaró fizikaidőzőző-gyerekek fiataljaival Studium Generale formában levelezés útján vettük fel a kapcsolatot. A KISZ-érdeméremet 1972-ben, addig végzett összes KISZ-munkám elismeréseként kaptam.

1975-től az egyetemi pártbizottság tagja, az agit.-prop. bizottságban és az információs bizottságban dolgoztam. Ez év márciusában a matematikus—fizikus pártalapszervezet titkárává választották. Kandidátusi értekezésének — a Fourier-sorok abszolút szummálhatósága — védeke küszöbön áll.

— Hogyan sikerül a szegyeztetned tudomány munkásságodat ilyen sok társadalmi tevékenységgel?

— Rendkívül nehezen. Peridikusan hol az egyik, hol a másik kerül előtérbe. 1973—76-ig aspirantúrán voltam. Akkor természetesen főként tudományos munkával foglalkoztam. Van azonban még egy fontos feladatom, amit nem hagyok említés nélkül, mert nagyon szeretem ezt a munkát: évfolyamfelelős vagyok — az I. mat.—fiz. évfolyamon...

BLAHÓ ÁGNES

(Blahó Ágnest fenti írásáért a lapunk által hirdettél Irj Te is a KISZ-ről! — pályázat zsűrije dícséretben részesítette.)